

Номер провадження: 22-
ц/813/262/26
Справа № [947/38010/20](#)
Головуючий у першій
інстанції Коваленко О. Б.
Доповідач Погорелова С.
О.

ОДЕСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД
ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

08.09.2026 року

м. Одеса

Колегія суддів судової палати з розгляду цивільних справ Одеського апеляційного суду у складі:

головуючого судді: Погорелової С.О.

суддів: Таварткіладзе О.М., Сєвєрової Є.С.

за участю секретаря: Турик А.Ф.к.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу представника [] у справі за позовом

[] до []
[] треті особи: []

[] про визначення часток у домоволодінні, визнання права власності в порядку спадкування за законом, визнання права власності в порядку представлення, стягнення моральної шкоди, на рішення Київського районного суду м. Одеси, постановлене під головуванням судді Коваленко О.Б. 29 листопада 2023 року у м. Одеса,

-

встановила:

У грудні 2020 року [] звернулась до суду з позовом до [] в якому просила: визначити частки домоволодіння № [] що знаходиться у м. Одесі, по [] між співвласниками; визнати за [] право власності на 7/150 часток домоволодіння № [] що знаходиться у м. Одесі, по [] в порядку спадкування за законом після смерті батька [] визнати за [] право власності на 21/300 часток домоволодіння № [] що знаходиться у м.

Одесі, по [REDACTED] [REDACTED] в порядку представлення після смерті бабусі [REDACTED] [REDACTED] стягнути з [REDACTED] [REDACTED] на користь [REDACTED] [REDACTED] компенсацію заподіяної моральної шкоди у розмірі 30000 грн. та судові витрати.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що 26 січня 2015 року помер батько позивачки [REDACTED] [REDACTED]

Після смерті батька [REDACTED] [REDACTED] звернулась до Першої Одеської державної нотаріальної контори із заявою про прийняття спадщини, на підставі якої заведено спадкову справу № [REDACTED]

Іншим спадкоємцем після смерті батька позивачки є мати батька - [REDACTED] [REDACTED]

Листом державного нотаріуса від 07 жовтня 2015 року вих. № [REDACTED] [REDACTED] було сповіщено про неможливість видати свідоцтво про право на спадщину у зв'язку із відсутністю правовстановлюючих документів, а також у зв'язку із тим, що сума ідеальних часток домоволодіння не складає одиницю.

15 серпня 2015 року померла бабуса позивачки [REDACTED] [REDACTED]

Іншим спадкоємцем після смерті бабусі став її рідний син та дядько позивачки - [REDACTED] [REDACTED]

В установлений законом строк [REDACTED] [REDACTED] звернулась до приватного нотаріуса Одеського міського нотаріального округу [REDACTED] [REDACTED] із заявою про прийняття спадщини, на підставі якої заведено спадкову справу № [REDACTED] однак, листом від 18 вересня 2020 року [REDACTED] нотаріус повідомила про неможливість видати свідоцтво про право на спадщину за законом, у зв'язку із відсутністю правовстановлюючих документів.

[REDACTED] [REDACTED] відмовився надавати нотаріусу документи для оформлення спадщини, та без згоди [REDACTED] [REDACTED] зайняв приміщення квартири № 4 домоволодіння під [REDACTED] по [REDACTED] [REDACTED] в м. Одесі, що залишались після смерті батька та бабусі позивачки, що перешкоджає останній прийняти спадщину.

Крім того, діями [REDACTED] [REDACTED] які виразилися у образах на адресу [REDACTED] [REDACTED] викладених у позовних заявах та використанні правосуддя для перешкоджання оформлення спадщини, позивачці заподіяно душевних страждань, на підставі чого вона просила стягнути моральну шкоду у розмірі 30000 грн.

Рішенням Київського районного суду м. Одеси від 29 листопада 2023 року у задоволенні позову [REDACTED] [REDACTED] було відмовлено.

В апеляційній скарзі представник [REDACTED] [REDACTED] просить рішення суду першої інстанції скасувати та постановити нове судове рішення, яким позовні вимоги задовольнити, посилаючись на порушення судом норм матеріального та процесуального права.

Апеляційна скарга обґрунтована тим, що, відмовляючи у задоволенні позовних вимог з підстав їх недоведеності, суд першої

інстанції не врахував, що відповідач, який зареєстрований та фактично проживає в успадкованому позивачкою приміщенні, не звертався до нотаріуса для оформлення своїх спадкових справ, на протязі 8 років не визнає спадкових прав позивачки, не допускає останню до приміщення, не бажає проводити перерахунок часток, не бажає приводити у порядок правовстановлюючі документи на приміщення, тощо.

Сторони про розгляд справи на 08 вересня 2026 року були сповіщені належним чином, у судові засідання з'явилися представник [REDACTED] представник [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Колегія суддів зазначає, що згідно зі ст. 372 ЦПК України, суд апеляційної інстанції відкладає розгляд справи в разі неявки у судові засідання учасника справи, щодо якого немає відомостей про вручення йому судової повістки, або за його клопотанням, коли повідомлені ним причини неявки буде визнано судом поважними. Неявка сторін або інших учасників справи, належним чином повідомлених про дату, час і місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи.

На підставі викладеного, враховуючи передбачені діючим процесуальним законодавством строки розгляду справи, баланс інтересів учасників справи у якнайшвидшому розгляді справи, освідомленість учасників справи про її розгляд, створення апеляційним судом під час розгляду даної справи умов для реалізації її учасниками принципу змагальності сторін, достатньої наявності у справі матеріалів для її розгляду, колегія суддів вважає можливим розглянути справу за відсутності її учасників, які своєчасно і належним чином повідомлені про час і місце розгляду справи.

Заслухавши суддю-доповідача, дослідивши матеріали справи та перевіrivши наведені у скаргі доводи, колегія суддів дійшла висновку, що апеляційна скарга представника [REDACTED] [REDACTED] підлягає частковому задоволенню, з наступних підстав.

Згідно п.п. 1-3 ч. 1 ст. 376 ЦПК України, підставами для скасування судового рішення та ухвалення нового рішення є: неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи; порушення норм матеріального права; невідповідність висновків, викладених у рішенні суду першої інстанції, обставинам справи.

Згідно ч. 1, 2 ст. 367 ЦПК України, суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними в ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги; суд апеляційної інстанції досліджує докази, що стосуються фактів, на які учасники справи посилаються в апеляційній скарзі та (або) відзиві на неї.

Як вбачається з матеріалів справи, 26 січня 2015 року помер батько позивачки [REDACTED] [REDACTED]

15 серпня 2015 року померла бабуся позивачки [REDACTED] [REDACTED]

01 березня 2005 році [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

набуто у приватну спільну часткову власність у рівних частках квартиру №4 загальною площею 53,7 кв.м, що розташована за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] домоволодіння [REDACTED] на підставі Свідоцтво про право власності від 01 березня 2005 року серія № [REDACTED] виданого Управлінням житлово-комунального господарства Одеської міської ради, загальною площею 53,7 кв.м, що розташована за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] було зареєстровано КП «Одеське міське бюро технічної інвентаризації та реєстрації об'єктів нерухомості, 29 квітня 2005 року.

В подальшому, [REDACTED] [REDACTED] та [REDACTED] отримали рішення Київського районного суду м. Одеси від 07 липня 2008 року в справі №2-3966/2008, згідно якого за ними визнано право власності на 7/25 часток домоволодіння [REDACTED] розташованого за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED]. На підставі судового рішення право приватної спільної часткової власності кожного на 7/25 часток домоволодіння [REDACTED] що розташоване за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] було зареєстровано КП «Одеське міське бюро технічної інвентаризації та реєстрації об'єктів нерухомості 31 жовтня 2008 року.

Із інвентарної справи на домоволодіння [REDACTED] розташоване за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] вбачається, що належне [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] нерухоме майно, що згідно судового рішення в справі №2-3966/2008 зазначено як таке, що складає 7/25 часток домоволодіння [REDACTED] фактично складає квартиру №4.

Співвласник частки домоволодіння [REDACTED] що складала квартиру №2, виділився в самостійний об'єкт нерухомого майна та значиться як об'єкт нерухомого майна домоволодіння [REDACTED]

З огляду на це, у домоволодінні [REDACTED] залишилися співвласники частки, що становить квартиру №4, співвласники частки, що становить квартиру №1, співвласники частки, що становить квартиру №3, розмір часток яких у домоволодіння [REDACTED] у зв'язку з виділом у самостійний об'єкт квартири № 2, підлягає перерахунку із приведенням правовстановлюючих документів у відповідність, що, на думку суду апеляційної інстанції, може бути проведено між цими співвласниками (часток, що становлять квартири № 1, 3, 4) без звернення до суду, оскільки це не є спірним, так як не йдеться про переділ фактично зайнятих приміщень у домоволодінні.

Листом від 18 серпня 2015 року КП «БТІ» ОМР за № [REDACTED] зазначено, що згідно з матеріалами інвентаризаційної та реєстраційної справ, за [REDACTED] [REDACTED] зареєстровано право власності на 7/25 частини домоволодіння під [REDACTED] по [REDACTED] [REDACTED] в м. Одесі на підставі рішення Київського районного суду м. Одеси від 07 липня 2008 року, справа № 2-3966 2008

р. Вказані 7/25 частин домоволодіння колись складали квартиру №4 в даному домоволодінні.

Права власності на інші частини зареєстровано: на 24/200 частин домоволодіння, які складали 1/2 частину квартири № 1, і на 24/200 частин домоволодіння, які складали 1/2 частину квартири № 1, - за [REDACTED] [REDACTED] на 6/25 частин будинку, які складали квартиру № 3, - за [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Сума частин не складає одиницю, тому що право власності на квартиру № 2 по [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] будинок [REDACTED] в м. Одесі, с 26 грудня 2011 року зареєстровано, як на частини окремого домоволодіння під [REDACTED] по [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] в м. Одесі: на 1/4 частину за [REDACTED] [REDACTED] на 3/4 частини за [REDACTED] [REDACTED] у зв'язку із виділенням в відокремлене домоволодіння.

[REDACTED] [REDACTED] заявлено позовні вимоги про визнання права власності на нерухоме майно в порядку спадкування за законом після батька [REDACTED] [REDACTED] померлого 26 січня 2015 року, та в порядку спадкування за правом представлення після смерті бабусі [REDACTED] [REDACTED] померлої 15 серпня 2015 року.

Спадковою є частка нерухомого майна [REDACTED] [REDACTED] що становить 7/150 часток спірного домоволодіння, та [REDACTED] [REDACTED] що згідно останньої державної реєстрації 2008 року становить у 7/50 часток домоволодіння [REDACTED] що складало первісно квартиру №4. Дана частка, а саме 7/25, має бути перерахована з урахуванням того, що співвласник частки домоволодіння [REDACTED] що складало квартиру № 2, виділився у самостійний об'єкт [REDACTED]

Відповідно до частини першої статті 1216 ЦК України, спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

В основі спадкування за законом знаходиться принцип черговості, який полягає у встановленні пріоритету прав одних спадкоємців за законом перед іншими. Кожна черга - це визначене коло осіб, з урахуванням ступеня їх близькості спадкодавцеві, яке встановлене законом на підставі припущення про те, що спадкодавець залишив би своє майно найближчим родичам, членам сім'ї, утриманцям і (або) іншим родичам до шостого ступеня споріднення.

Згідно ст. 1261 ЦК України, у першу чергу право на спадкування за законом мають діти спадкодавця, у тому числі зачаті за життя спадкодавця та народженні після його смерті, той з подружжя, який його пережив, та батьки.

Частинами 1, 4 ст. 1268 ЦК України передбачено, що спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. Спадкоємець, який постійно проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого ст. 1270 цього

Кодексу, він не заявив про відмову від неї.

Спадкування за правом представлення врегульовано положеннями ст. 1266 ЦК України, якою передбачено, що внуки, правнуки спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, бабі, дідові, якби вони були живими на час відкриття спадщини; прабаба, прадід спадкують ту частку спадщини, яка б належала за законом їхнім дітям (бабі, дідові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини; племінники спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (сестрі, братові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини; двоюрідні брати та сестри спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (тітці, дядькові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини.

Якщо спадкування за правом представлення здійснюється кількома особами, частка їхнього померлого родича ділиться між ними порівну.

Отже, спадкування за правом представлення - це спадкування за законом, яке передбачає появу в певних спадкоємців права на спадкування за умови смерті до відкриття спадщини того з їхніх родичів, хто був би спадкоємцем.

Згідно п. 24 Постанови Пленуму Верховного Суду від 30 травня 2008 року відповідачами у справі є спадкоємці, які саме прийняли спадщину. При відсутності інших спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття відповідачами є територіальні громади в особі відповідних органів місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, а саме Одеська міська рада.

Згідно п. 3 глави 13 розділу I «Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України», затвердженого наказом Міністерства юстиції України 22 лютого 2012 року за №282/20595, нотаріус на вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, зобов'язаний викласти причини відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження.

У цих випадках нотаріус протягом трьох робочих днів виносить постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії.

За змістом положень в п. 4.15 цього Порядку № 296/5: видача свідоцтва про право на спадщину на майно, право власності на яке підлягає державній реєстрації, проводиться нотаріусом після подання документів, що посвідчують право власності спадкодавця на таке майно.

Згідно із п. 4.18 Порядку № 296/5: якщо до складу спадкового майна входить нерухоме майно, нотаріус отримує інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно шляхом

безпосереднього доступу до нього. За відсутності у спадкоємця необхідних для видачі свідоцтва про право на спадщину документів нотаріус роз'яснює йому процедуру вирішення зазначеного питання в судовому порядку.

Згідно з вимогами ч. 2 ст. 370 ЦК України, розмір часток у праві спільної сумісної власності є рівними.

Згідно з ч. 1 та ч. 2 ст. 355, ч. 1 ст. 356 ЦК України майно, що є у власності двох або більше осіб (співвласників), належить їм на праві спільної власності (спільне майно). Майно може належати особам на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності. Власність двох чи більше осіб із визначенням часток кожного з них у праві власності є спільною частковою власністю. Суб'єктами права спільної часткової власності можуть бути фізичні особи, юридичні особи, держава, територіальні громади.

Чинне законодавство не надає нотаріусу права здійснювати виділ частки. Таким чином, у разі смерті одного з учасників права спільної сумісної власності, передусім необхідно визначити частку померлого у спільному майні, яка і буде об'єктом спадкування.

Видачу нотаріусом свідоцтва про частку в спільному майні за заявою інших учасників спільної сумісної власності законодавство не передбачає, відтак для успадкування частки у спільній сумісній власності після смерті іншого учасника спільної сумісної власності, справа про визначення належної йому частки має вирішуватися в суді.

Таким чином, оскільки при спадкуванні частки в майні, розмір якої не визначено, істотне значення має встановлення її розміру, що може бути зроблено також після відкриття спадщини, спадкоємець не позбавлений законом такого права, і його право на визначення частки померлого витікає з поняття спадкування, яким відповідно до ст. 1216 ЦК України, є перехід права та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Відповідно до п.5 постанови Пленуму Верховного суду України від 22 грудня 1995 року № 20 «Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності», частка учасника спільної сумісної власності визначається при поділі майна, виділі частки з спільного майна, зверненні стягнення на майно учасника спільної власності за його боргами, відкритті після нього спадщини. При відсутності доказів про те, що участь когось з учасників спільної сумісної власності (крім сумісної власності подружжя) у надбанні майна була більшою або меншою - частки визначаються рівними.

Згідно до роз'яснень, що містяться у Постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 5 від 07 лютого 2014 року «Про судову практику у справах про захист права власності та інших речових прав (пункт 17), розглядаючи позови, пов'язані з правом спільної власності, суди повинні виходити з

того, що відповідно до ст. 368 ЦК спільна власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності є спільною сумісною власністю. Так, спільною сумісною власністю, зокрема, є: квартира (будинок), житлові приміщення у гуртожитках, передані при приватизації з державного житлового фонду за письмовою згодою всіх повнолітніх членів сім'ї, які постійно в них мешкають, у їх спільну сумісну власність (ст. 8 Закону України від 19 червня 1992 року № 2482-ХІІ «Про приватизацію державного житлового фонду»).

У даному випадку, нотаріус листами повідомила [REDACTED] [REDACTED] про неможливість видати свідоцтво про право на спадщину за законом у зв'язку із відсутністю правовстановлюючих документів.

Відмова нотаріуса не припиняє права спадкоємця на отримання спадщини, а його право в такому випадку підлягає судовому захисту.

Згідно з листом Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16 травня 2013 року № 24-753/0/4-13 «Про судову практику розгляду цивільних справ про спадкування», найпоширенішою причиною звернення особи до суду в справах про визнання права власності на нерухоме майно в порядку спадкування є неможливість спадкоємцями, які прийняли спадщину, оформити своє право на спадщину в нотаріальній конторі з причин відсутності правовстановлюючих документів на спадкове майно на ім'я спадкодавця та/або відсутності державної реєстрації нерухомого майна спадкодавцем.

Згідно п. 6 Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 лютого 2014 року № 5 «Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав», суди повинні мати на увазі, що незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини (ч. 5 ст. 1268 ЦК), проте право власності на нерухоме майно у разі прийняття спадщини виникає у спадкоємця з моменту державної реєстрації речового права на нерухоме майно (ст. 19 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»). Разом із тим, суди повинні розмежовувати право на спадщину як майнове право (об'єкт спадкування) та виникнення права власності на спадкове майно як на об'єкт нерухомого майна.

Згідно ст. 392 ЦК України, власник майна може пред'явити позов про визнання його права власності, якщо це право оспорується або не визнається іншою особою, а також у разі втрати ним документа, який засвідчує його право власності.

Зі змісту цієї статті вбачається, що право власності спадкоємця на спадкове майно підлягає захисту в судовому порядку шляхом його визнання у разі, якщо таке право оспорується або не визнається іншою особою, а також у разі втрати ним документа, який засвідчує його право власності.

Визнання права власності на спадкове майно в судовому порядку є винятковим способом захисту, що має застосовуватися, якщо існують перешкоди для оформлення спадкових прав у нотаріальному порядку.

У даному випадку, колегія суддів погоджується із доводами позовної заяви [REDACTED] [REDACTED] про порушення її прав на спадкове майно та те, що реєстрацію права власності неможливо здійснити з причин відсутності правовстановлюючих документів.

Аналогічно доведеними є оводи позовної заяви та апеляційної скарги про те, що відповідач, який зареєстрований та фактично проживає в успадкованому позивачкою приміщенні, не звертався до нотаріуса для оформлення своїх спадкових справ, на протязі 8 років не визнає спадкових прав позивачки, не допускає останню до приміщення, не бажає проводити перерахунок часток, не бажає приводити у порядок правовстановлюючі документи на приміщення.

З урахуванням викладеного, колегія суддів доходить висновку про необхідність часткового задоволення позовних вимог [REDACTED] [REDACTED] шляхом:

Визнання за [REDACTED] [REDACTED] права власності на 7/150 часток домоволодіння [REDACTED] що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] в порядку спадкування за законом після смерті батька [REDACTED] [REDACTED] померлого 26 січня 2015 року.

Визнання за [REDACTED] [REDACTED] права власності на 7/50 часток домоволодіння [REDACTED] що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. [REDACTED] [REDACTED] в порядку спадкування за правом представлення після смерті бабусі [REDACTED] [REDACTED] померлої 15 серпня 2015 року.

Щодо відшкодування моральної шкоди.

Статтею 23 ЦК України передбачено право особи на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав та законних інтересів. Відповідно до частин другої-п'ятої цієї статті моральна шкода полягає, зокрема у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів. Моральна шкода відшкодовується грошми, іншим майном або в інший спосіб. Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості. Моральна шкода відшкодовується незалежно від майнової шкоди, яка підлягає відшкодуванню, та не пов'язана з розміром цього відшкодування. Моральна шкода відшкодовується

одноразово, якщо інше не встановлено договором або законом.

Визначаючи розмір відшкодування, суд має керуватися принципами рівності, поміркованості, розумності, справедливості.

Під моральною шкодою необхідно розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб. Моральна шкода може полягати у порушенні права власності, у порушенні нормальних життєвих зв'язків через неможливість продовження активного громадського життя, порушенні стосунків з оточуючими людьми при настанні інших негативних наслідків. Обов'язковому з'ясуванню при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювача, наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправними діями заподіювача та вини останнього в її заподіянні. Суд, зокрема, повинен з'ясувати, чим підтверджується факт заподіяння позивачеві моральних чи фізичних страждань або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Згідно вимог ст. 76 ЦПК України, доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Такі докази мають відповідати критеріям достатності, допустимості, належності і достовірності, визначених ст. 77-80 ЦПК України.

Нормами ст. 81 ЦПК України, визначено, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

У даному випадку, колегія суддів вважає, що [REDACTED] не надано жодного належного та допустимого доказу на підтвердження завдання їй майнової та моральної шкоди, понесених моральних страждань, а також не доведено наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправною бездіяльністю/діями заподіювача. Доводи позовної заяви у цій частині ґрунтуються виключно на припущеннях, а на припущеннях суду заборонено ухвалювати судові рішення (ч. 6 ст. 81 ЦПК України).

Саме лише посилання у позовній заяві та апеляційній скарзі на наявність судових проваджень, ініційованих [REDACTED] [REDACTED] відповідачем у яких була [REDACTED] [REDACTED] не свідчить про заподіяння останній моральної шкоди.

Таким чином, доводи позовної заяви про спричинення моральних страждань є необґрунтованими, а відтак, задоволенню не підлягають.

Докази та обставини, на які посилається представник в апеляційній скарзі, вищевказані висновки суду апеляційної інстанції не спростовують.

Щодо судових витрат.

Пунктом 12 ч. 3 ст. 2 ЦПК України передбачено, що однією з основних засад (принципів) цивільного судочинства є відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення.

Метою впровадження цього принципу є забезпечення особі можливості ефективно захистити свої права в суді, ефективно захиститись у разі подання до неї необґрунтованого позову, а також стимулювання сторін до досудового вирішення спору.

Згідно ст. 133 ЦПК України, судові витрати складаються з судового збору та витрат, пов'язаних із розглядом справи.

Згідно ст. 141 ЦПК України, судовий збір покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

Інші судові витрати, пов'язані з розглядом справи, покладаються, у разі часткового задоволення позову - на обидві сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

У зв'язку із наведеним, з на користь належить стягнути 7000 грн. судових витрат за подання апеляційної скарги та позову, пропорційно розміру задоволених вимог позову.

На підставі викладених обставин, колегія суддів вважає, що суд першої інстанції не визначився з характером спірних правовідносин, нормами права, які підлягають застосуванню, що, відповідно, призвело до неправильного вирішення справи, що є підставою для скасування рішення Київського районного суду м. Одеси від 29 листопада 2023 року, та постановлення нового судового рішення про часткове задоволення позову з наведених вище підстав.

Керуючись ст. ст. 367, 368, п. 1 ч. 1 ст. 374, ст. ст. 376, 381-384, 390 ЦПК України, колегія суддів, -

постановила:

Апеляційну скаргу представника - задовольнити частково.

Рішення Київського районного суду м. Одеси від 29 листопада 2023 року - скасувати.

Ухвалити нове судове рішення.

Позов до треті особи: про визнання права власності в порядку

спадкування за законом, визнання права власності в порядку представлення, стягнення моральної шкоди – задовольнити частково.

Визнати за [] [] [] право власності на 7/150 часток домоволодіння [] що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. [] [] в порядку спадкування за законом після смерті батька [] [] [] померлого 26.01.2015 року.

Визнати за [] [] [] право власності на 7/50 часток домоволодіння [] що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. [] [] в порядку спадкування за правом представлення після смерті бабусі [] [] [] померлої 15.08.2015 року.

В решті позовних вимог – відмовити.

Стягнути з [] [] [] (РНОКПП [] на користь [] [] [] (РНОКПП [] судовий збір у розмірі 7 000 гривень.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її прийняття, та може бути оскаржена в касаційному порядку за правилами ст. 389 ЦПК України.

Повний текст судового рішення складений 02 жовтня 2026 року.

Головуючий

С.О. Погорєлова

Судді

Є.С. Сєверова

О.М. Таварткіладзе